

УДК 378.011.3-051:793.3

О. В. МАРТИНЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії і методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-ХОРЕОГРАФІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ПРОБЛЕМНО-ПОШУКОВОГО НАВЧАННЯ В МАЙБУТНІЙ ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Визначено важливість підготовки висококваліфікованого фахівця хореографа здатного сприймати і творити зміни, спроможного досягнути проблеми в інноваціях та їх продовжувати. Розкрито досвід застосування проблемного навчання в роботі хореографічного колективу.

Ключові слова: дитячий хореографічний колектив, метод проблемного навчання, класичний танець, вправи групи *battements*, математика.

У сучасному українському суспільстві велике значення приділяється підготовці кваліфікованого фахівця відповідного рівня та профіля, «конкурентоспроможного на ринку праці, компетентного, відповідального, який вільно володіє своєю професією, здібного до самостійного усвідомлення й творчого трактування художніх процесів, здатного до постійного особистісного росту, соціальної та професійної мобільності» [1].

Однією з першочергових завдань підготовки здобувачів I рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Хореографія) є формування готовності до викладання хореографії в закладах шкільної та позашкільної освіти. Важливою дисципліною циклу професійної підготовки майбутнього вчителя хореографії є «Теорія і методика роботи хореографічного колективу», яка має на меті підвищення загального культурно-освітнього та професійного рівня майбутніх педагогів-хореографів, засвоєння змісту традиційних та сучасних методик роботи, набуття навичок і досвіду здійснювати педагогічно-хореографічну діяльність у позашкільних закладах.

Теоретичні та методичні аспекти роботи дитячих хореографічних колективів висвітлені в працях науковців українських вишів (Б. Колногузенко, Н. Корисько, О. Мартиненко, Л. Сав-

чин, П. Фриз, С. Шалапа та ін.), які займаються підготовкою майбутніх учителів хореографії. Аналіз змісту навчальних посібників показав, що авторами розкриваються традиційні підходи до методики навчання дітей хореографії, висвітлюються загальні питання організації та управління колективом тощо.

Аналіз наукових досліджень з питань навчання дітей хореографії дозволив з'ясувати, що вченими найбільш активно розглядається проблема естетичного виховання та творчого розвитку дітей засобами танцювального мистецтва (А. Брусніцина, Ю. Гончарова, К. Нестерова, О. Риндіна та ін.).

Вивчення досвіду роботи керівників хореографічних колективів, який висвітлено в періодичних виданнях України, дозволило виділити основні напрями роботи педагогів-практиків: формування здоров'язберігаючої компетентності засобами хореографії та танцювальної терапії; національно-патріотичне виховання дітей на основі стилізації українського танцювального фольклору. Актуальність визначених напрямів безперечна, відповідає завданням роботи танцювальних гуртків і соціальним потребам суспільства. Разом з цим важливим залишається пошук інноваційних розвивальних технологій, які б задовольняли не лише фізичні та естетичні потреби дитини, а й сприяли розвитку її пізнавального інтересу, інтеграції змісту шкільної та позашкільної освіти, більш активній соціалізації[3].

Вивчення інноваційних технологій навчання в дитячих хореографічних колективах дало можливість констатувати, що проблемне навчання учнів залишається поза увагою, що і стало метою п'ятирічної дослідницької діяльності педагогів ансамблю естрадного танцю «Мар'єн», який є творчою лабораторією для студентів-хореографів БДПУ і базою їх практик.

Мета роботи – поширення досвіду застосування проблемно-пошукових завдань в роботі з учнями основного рівня навчання (на прикладі ансамблю естрадного танцю «Мар'єн» ЦДЮТ м. Бердянськ).

Традиційно в хореографії проблемно-пошукове навчання розглядається з позиції пошуку нових сучасних стилів шляхом взаємовпливу різних танцювальних шкіл, поєднанню різних напрямів танцю, інтеграції різних видів мистецтва. Тому, дітям під час хореографічних занять рекомендують творчі завдання, імпровізаційні вправи, які сприяють розвитку індивідуального виконавського стилю, пошуку нестандартної танцювальної лексики, креативного пластичного вирішення музичного матеріалу.

Для експериментального дослідження педагогічний склад колективу «Мар'єн» обрав класичний танець, який закладає основу правильної постави, розвиває відповідні групи м'язів,

виховує естетику руху. Вислів автора першого в історії трактату про танці давньогрецького філософа Лукіана: «Мистецтво це ... не з легких і швидко подоланих, але вимагає підйому на найвищі щаблі всіх наук: не однієї тільки музики, а й ритміки, геометрії і особливо ... філософії» [2], допоміг визначитись з проблемно-пошуковою задачею, яка полягала в поєднанні, на перший погляд, не сумісних видів діяльності – класичного танцю та математики.

Для вирішення проблемно-пошукової задачі було обрано дітей основного року навчання, які вже протягом 7-8 років займаються в колективі і вивчають класичний танець. Експеримент проходив поетапно, мав індивідуально-груповий характер і орієнтував вихованців на добровільну участь у вирішенні поставленої проблеми.

I етап – створення проблемної ситуації, яка полягала в пошуку спільного між математикою та хореографією. На основі тривалих дискусій, учасниками експерименту було визначено чотири позиції, за якими можна простежити зв'язок точної науки математики і мистецтва танцю: 1) рахунок, який відповідає музичному розміру і допомагає танцівникам краще орієнтуватися в музиці; 2) простір танцювального класу (частина тривимірного простору) і сцени (частина двовимірної площини), які визначені декартовою системою координат; 3) танцювальні рухи, які можуть виконуватися в різних ракурсах, відповідно до точки, яку приймає танцівник відносно глядача для виконання певного емоційно-рухового завдання; поняття кута і його градусної міри, на які спираються визначення таких вправ класичного танцю, як *battements* (кидок ноги вперед, убік або назад на певний кут) *pirouettes* (обертання навколо себе на одній нозі на певну кількість градусів) *arabesque* (поза з однією піднятою ногою) та ін.

II етап – ознайомлення з навчальною літературою з теорії та методики класичного танцю (Г. Березова, А. Ваганова, С. Головкина, Л. Зіхлінська, Н. Тарасов, Л. Цветкова) з метою визначення вправ класичного танцю, в яких зустрічається найбільший перелік градусних мір кутів у порівнянні з іншими. Ними виявилися вправи групи *battements*.

Цікаву пропозицію висунула учениця 8-го класу Г. Красильникова, яка запропонувала виконати математичний розрахунок рівнів підйому ноги на певний кут з урахуванням пропорцій людського тіла. З цього моменту пошукова робота прийняла індивідуальний характер, а всі учасники проблемної групи спостерігали і визначали її ефективність. У результаті

Красильникова Г. захистила роботу «Геометрична складова вправ класичного танцю» і посіла I місце в обласному конкурсі наукових робіт МАН України.

Отже, ознайомлення студентів з досвідом роботи хореографічних колективів, які апробують інновації спираються на теоретичні та методологічні основи навчання хореографії, сприятимуть не лише підвищенню їх професійних знань, а й можуть мотивувати до пошуку та проведення власних дослідницьких проєктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кремень В. Г. Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін / Кремень В. Г. // Український педагогічний журнал. – 2015. – № 1. – С. 8-15.
2. Лукиан. Трактат «О пляске» / Лукиан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://librebook.me/lukian_samosatskii_soc-hineniia/vol45/1.
3. Мартиненко О. В. Впровадження методів проблемно-пошукового навчання в роботу дитячих хореографічних колективів / Мартиненко О. В. – VIRTUS: Scientific Journal / Editor-in-chief M.A. Zhurba. February #21, 2018. p.140-145.

